

Notariaat in spagaat

Ambtenaar moet ondernemender worden

Het beroep van notaris verandert snel. Tien jaar terug werden de vaste tarieven in het notariaat afgeschaft. De Notariswet van 1999 gaf de notaris de ruimte om zich — naast zijn wettelijke taken als openbaar ambtenaar — te ontwikkelen als ondernemer. Tussen beroepsethiek en marktwerking zit een permanent spanningsveld. En dit spanningsveld mag niet leiden tot kwaliteitsverlies.

Als ambtenaar heeft de notaris lusten en lasten. Enerzijds is er het exclusieve recht om transacties vast te leggen in authentieke akten. Andere juridische dienstverleners mogen dat niet. Anderzijds schept het ambt verplichtingen. De notaris moet bijvoorbeeld de belangen van alle partijen die bij een transactie betrokken zijn scherp in het oog houden.

Als ondernemer wordt de notaris geconfronteerd met een krimpende onroerendgoedmarkt en een felle concurrentiestrijd, aangewakkerd door prijsvechters. Deze gestripte kantoren met een laag serviceniveau en notariële basisproducten en -diensten tegen bodemprijzen, hebben het notariaat op zijn kop gezet. Ontslagen en deeltijd-WW zijn aan de orde van de dag.

Notarissen doen zaken met een clientèle die mondiger is en domeinmonopolies in de juridische sector wantrouwt. De advocaten kunnen daarover meepraten. Probleem daarbij is dat het notariaat niet uitblinkt in kwaliteitstransparantie. De notaris heeft veel uit te leggen. Consumenten beoordelen de notaris daarom eerder op zijn koffie en zijn typo's dan op de inhoud van de notariële akte.

Bedrijfskundig gezien is efficiency de norm. In de backoffice valt nog veel te optimaliseren. De echte entrepreneurs zorgen dat zij het complexe en tijdrovende traject dat aan een akte voorafgaat goed op orde hebben. Daarnaast kiezen ze voor een duidelijk kantoorprofiel. Dat betekent activiteiten spreiden óf specialiseren.

De notaris moet zich veel ondernemender opstellen om zich te kunnen handhaven in een notarieel landschap waarin hij wordt beoordeeld op afspraken nakomen, snelheid en prijs. Dit alles betekent dat de notaris stevig in zijn schoenen moet staan en de rug recht dient te houden. Integriteit en kwaliteit voor alles.

